

Ucieczka skazańca

Wizje, brak umiaru i rozbuchanie, bez klasycyzującej poetyki Viscontiego. Oto Marcello (Jean-Louis Trintignant) w „Konformiście”, który w rękach wywiadu faszystowskiego próbuje zachować normalność, ponosząc - a jakże - klęskę. Oto Fabrizio z filmu „Przed rewolucją”, bogaty mieszczanin niby zafascynowany marksistowskimi ideami, ale tak naprawdę zdolny tylko do konformistycznych gestów.

Oto grany przez Marlona Brando w „Ostatnim tangu w Paryżu” Paul: jego dążność ku erotycznej autodestrukcji kończy się wyniszczeniem, ale dopiero, gdy popędy przerodzą się w uczucie. W czołówce filmu pojawiają się dwa obrazy Francisa Bacona. Ona i on: wyobcowani, napięci, zagubieni w sterylnej perspektywie malarskiego atelier, dziwnie obrażeni na chorobliwie żółtą kolorystykę. Paul stoi w bezruchu na dworcu, kurczowo zaciskając dłonie. Na tym samym peronie - a za chwilę w tym samym mieszkaniu - spotka Jeanne (Maria Schneider), w futrzanym płaszczyku, gustownym kapeluszu. Widzą się po raz pierwszy, ale oboje wiedzą, że to ona będzie bohaterką ostatniego tanga.

„Ostatnie tango” było pierwszym poznanym przeze mnie, na początku średniej szkoły, filmem Bertolucciego. Pełne erotyczno-sadystycznych mąk, dla nastolatka było ryzykownym wyzwaniem. Tango to niebezpieczny taniec. Kino Bertolucciego też bywało niebezpieczne, ale także irytujące, barokowe i przeładowane. Ten filmowy erudyta (podobno ojciec Bernardo, Atilio Bertolucci, krytyk i poeta, narzucał synowi tryb oglądania czterech filmów dziennie), literacki koneser (wydawał tomiki poezji), admirator współczesnego malarstwa (poza Baconem filmy Bertolucciego mają nawiązania np. do surrealistów: Magritte’a i Bretona), znawca psychoanalizy, lewicowiec, podróżnik, był przewrotnie inteligentny i trywialny jednocześnie.

Łukasz Maciejewski

Dalszy ciąg felietonu można przeczytać w styczniowym „Kalejdoskopie” - do kupienia w Łódzkim Domu Kultury, punktach Ruchu S.A., Kolportera, Garmond-Press i salonach empik. A także w prenumeracie (w opcji darmowa dostawa do wybranego kiosku Ruchu):
https://prenumerata.ruch.com.pl/prenumerata-kalejdoskop-magazyn-kulturalny-lodzi-i-wojewodztwa-lodzkiego?fbclid=IwAR0CJwQi1fl7y-1av7GdZlwB82ZmKdxZmMSeF9uNO1G6RKt-b4HEX_KIB8o

Możecie też słuchać naszych najlepszych tekstów w interpretacjach aktorów scen łódzkich, z Łodzią i regionem związanych:
<https://soundcloud.com/user-673739052>